

Novoteks

CLASILO DELAVSKEGA SVETA

LETO VIII. * 1967 * ŠT. 3.

NOVOTEKS

glasilo delavskega sveta

Tekstilne tovarne

NOVOTEKS

Novo mesto

1967

Letnik VIII.

Št. 3. 1967 (77)

marec

Izdaja:

delavski svet

Ureja:

uredniški odbor

Odgovorni urednik:

Samo Medić

Naslov uredništva:

Novoteks, Novo mesto

Foersterjeva 10

telefon 21-030

Zunanja oprema:

Bojan Brovet

Tisk naslovne strani

in vezava

Papirkonfekcija — obrat

Valvasorjeva tiskarna

Krško

Naklada:

1050

VSEBINA:

— Dogodki v Novoteksu v luči
dokumentov in razprav

DOGODKI V NOVOTEKSU V LUČI DOKUMENTOV IN RAZPRAV

Da bi bili člani delovne skupnosti našega podjetja obveščeni o vzrokih, zaradi katerih so nastali razdori in nesoglasja med kolektivom in tudi med člani delavskega sveta podjetja, bom skušal prikazati vse dogodke po vrsti, kakor so se dogajali. Svoje trditve opiram na dokumente, kot so zapisniki delavskega sveta, ugotovitve komisije za družbeni nadzor in odborniške komisije občinske skupščine Novo mesto, ki je sodelovala na sejah našega delavskega sveta, ter na druge dokumente.

Že na 4. zasedanju dne 16. novembra lani je delavski svet razpravljal o reorganizaciji sektorjev, ki jo je predlagal upravni odbor podjetja. Menil je, da je v sedanjih pogojih gospodarjenja reorganizacija nužna, zato je predlog upravnega odbora tudi sprejel.

Zaradi zasedbe novoustanovljenih delovnih mest je bivši direktor Jože Logar skušal doseči sporazum z vodilnimi delavci podjetja, ki naj bi zasedli novoustanovljena delovna mesta začasno kot vršilci dolžnosti, ostala prosta delovna mesta pa naj bi bila razpisana po zakonitih predpisih.

Ker pa je direktor dosegel sporazum le z nekaterimi vodilnimi delavci, je upravni odbor sklenil vsa nova delovna mesta razpisati.

Razpisna komisija je ugotovila, da se je na nekatera delovna mesta javilo tudi več interesentov, na nekatera pa se ni javil nihče. Na delovno mesto vodja proizvodnje se je javil inženir iz podjetja Vučje, vendar je komisija menila, da ne izpolnjuje pogojev, ker je tehnolog in za delovno mesto, za katerega se je prijavil, nima pogojev, ker nima potrebne prakse.

Razpisna komisija je na 6. zasedanju delavskega sveta dne 17. januarja 1967 podala predlog, koga naj delavski svet imenuje za vodjo posameznega sektorja. Za predlog, kdo naj zasede delovno mesto vodja komercialnega sektorja, za katerega sta se prijavila Franjo Kelner in Janez Novak, se kljub dvakratni seji ni mogla odločiti.

V razpravi o zasedbi tega delovnega mesta je Jože Logar pojasnil članom delavskega sveta in vsem, ki so bili na zasedanju navzoči, da je proti imenovanju Franja Kelnerja za vodjo komercialnega sektorja, ker v času, odkar je v podjetju direktor z njim na tem področju ni mogel sodelovati, kot bi bilo v današnjih težkih gospodarskih pogojih nujno potrebno. Menil je, da bi Franjo Kelner ostal še nadalje v proizvodnji kot vodja proizvodnje. Toda on je to odklonil, češ da mu komercialni posel bolj ustreza.

Jože Logar je svoje trditve o nesodelovanju podprl z vrsto primerov, kot je dobava tkanin na Dansko, kamor smo po nalogu Franja Kelnerja poslali tkanine v mešanici diolen-volna namesto v mešanici terilen-volna, kot je določala pogodba. V razgovorih o kvalitativnem prevzemu preje s podjetjem Centrotexstil je on zahteval, da razen za skrite napake odgovarja Centrotexstil, Kelner pa je bil proti temu. Navedel je tudi nepravčasno oddajo delovnega naloga za tkanine, ki bi jih morali izdelati v letu 1966 za podjetje Kamensko, zaradi česar smo bili z dobavo v zaostanku. Pri reklamaciji 15 ton preje za trikotažna podjetja se je ugotovilo, da smo česanec nabavili sami, Kelner pa je trdil, da je ta česanec, zaradi katerega je prišlo do reklamacije, kupil Jugotekstil. Pri tem se je pokazala naša neresnost pri poslovanju s tem, da zvrčamo krivdo na druge. Jože Logar je tudi navedel, da smo zavrnilli ponudbo Centrotexstila, da bi propagiral prodajo naših tkanin v inozemstvo. Ponudbo je zavrnil Franjo Kelner. Navedel je še več drugih primerov. O vse tem Jože Logar kot direktor ni bil informiran ali pa je bil napačno informiran, zato je menil, da sodelovanje s Kelnerjem na komercialnem področju ni možno. Poudaril je, da strokovnjake v podjetju rabimo, vendar tako ne more iti več naprej, da bi sami sebi delali probleme, namesto da bi si med seboj pomagali.

Pri razpravi o tej zadevi, ki je trajala približno tri ure, so bili člani delavskega sveta le bolj opazovalci, saj so se v nje oglasili poleg predsednika le še trije člani s kratkimi izjavami. Med seboj so (včasih tudi žolčno) razpravljali predvsem ostali člani kolektiva, ki so bili na zasedanju.

Na vsa dokazovanja in argumente, ki jih je navedel Jože Logar, je Franjo Kelner odgovarjal le pavšalno ter nobenega odgovora ni podprl z dokazili.

Po končani razpravi se je delavski svet odločil, da o obeh kandidatih glasuje tajno. Pri prvem glasovanju ni noben kandidat dobil potrebne večine glasov prisotnih članov delavskega sveta. Pri ponovnem glasovanju pa je Franjo Kelner dobil večino za en glas.

Tako je bil za vodjo komercialnega sektorja imenovan Franjo Kelner, ki je posle takoj tudi prevzel.

Ker je Jože Logar že v začetku razprave povedal svoje razloge in pomisleke o možnostih pravičnega sodelovanja s Franjem Kelnerjem, je glede na izid glasovanja podal ostavko na mesto direktorja.

Nato je delavski svet prekinil zasedanje ter sklenil, da se le-to nadaljuje 20. januarja.

Dne 19. januarja je sekretariat osnovne organizacije sklical sestanek političnega aktiva podjetja, ki ga sestavljajo obe osnovni organizaciji ZKS "Novoteks", oba izvršna odbora sindikalnih podružnic in odbor ZMS "Novoteks" Novo mesto. Politični aktiv je na tem sestanku razpravljal o ostavki direktorja. Informiran je bil o rezultatih seje delavskega sveta in posledicah, ki jih lahko ima ostavka direktorja v sedanjih težkih gospodarskih situaciji.

Razpravljal je o vzrokih, ki so dovedli direktorja do tega, da je izrazil svoje pomisleke, da ne bi mogel sodelovati s Franjem Kelnerjem na komercialnem področju. Po proučitvi dokumentov, ki jih je predložil Jože Logar, ter na podlagi izjav prič je politični aktiv po resnem pretresu in daljši razpravi ocenil, da so argumenti prepričljivi in da je imel Jože Logar dovolj tehtne razloge, da je podal ostavko.

Politični aktiv je ugodno ocenil odločnost in doslednost, s katero se je Jože Logar lotil razčiščevanja starih notranjih nasprotij, o katerih se je v "Novoteksu" že dolgo vedelo, a se jih ni upal nihče lotiti. Aktiv je ugotovil, da je zlasti ZK v podjetju vse premalo naredila ter se je vse preveč zatekala h kompromisarstvu.

Politični aktiv je soglasno sklenil, da bodo komunisti - člani delavskega sveta, ki so sodelovali na sestanku, na nadaljevanje zasedanja delavskega sveta 20. januarja ponovno načeli razpravo o kandidaturi Franja Kelnerja za vodjo komercialnega sektorja in vstrajali na tem, da se njegova kandidatura iz ugotovljenih razlogov ovrže.

Delavskemu svetu pa je aktiv predlagal, da oba kandidata za to delovno mesto ne bi bila prisotna na nadaljevanju zasedanja, da bi delavski svet lahko nepristransko ocenjeval in sklepal.

Obsodil je tudi poizkuse dela tehničnega kadra zaradi podcenjevanja samoupravnih organov podjetja, kar se je pokazalo, ko so nekateri protestirali proti vmešavanju upravnega odbora, ki je zahteval pojasnilo, zakaj so bile iz podjetja Kamensko vrnjene večje količine blaga in kdo je za to odgovoren.

Politični aktiv je ugotovil, da je v današnjih težkih pogojih enotnost kolektiva predpogoj za dobro poslovanje in razvoj samoupravljanja ter da je potrebno v kali zatreti kakršenkoli poizkus napačnega obveščanja kolektiva.

Na tem sestanku, kjer je bilo preko 50 članov političnega aktiva, je bil sprejet sklep, da se ugotovitve aktiva napišejo, razmnožijo in razdelijo med kolektiv, da bo le-ta s situacijo in dejstvi seznanjen.

Ta informacija je bila razdeljena med delavce še pred nadaljevanjem zasedanja delavskega sveta.

Na pobudo oziroma pritisk nekaterih članov kolektiva so v nekatere enote trgali informacijo še predno so jo prečitali. Tisti delavci v teh enotah, ki so se hoteli prepričati, kaj v njej piše in o zadevi trezno premisliti, pa so morali informacijo skrivati.

Ob zamenjavi izmene so nekateri vodje izmen sklicali sestanek ter pozvali delavce, naj prenehajo z delom in odidejo na zasedanje delavskega sveta. Nekateri člani kolektiva so tistim delcem, ki se pozivu niso odzvali, celo grozili. Pretežna večina delavcev, ki so odšli na zasedanje, sploh ni vedela, za kaj gre večina ostalih pa je bila zapeljana z demagoškimi parolami.

Tako je na nadaljevanju zasedanja bilo poleg članov delavskega sveta prisotnih okoli 300 ostalih članov kolektiva, ki so z vpitjem in razgrajanjem motili delo delavskega sveta.

Delo delavskega sveta v takih pogojih seveda ni moglo potekati normalno. Vpitje in medklici so se vrstili eden za drugim ves čas razprave o imenovanju vodje komercialnega sektorja. Zopet je prišlo do besednih dvobojev, predvsem pa so govorili posamezni člani kolektiva, medtem ko članov delavskega sveta ni bilo slišati, razen predsednika, ki je skušal pojasniti nekatere trditve in miriti prenapeteže.

Ker je bilo v takem vzdušju nemogoče normalno delo delavskega sveta, je predsednik pozval navzoče, naj dvorano zapuste, sicer bo predlagal prekinitev zasedanja. Prisotni dvorane niso hoteli zapustiti, delavski svet pa se je odločil za nadaljevanje zasedanja.

Ker je predsednik odstopil od vodenja, je zasedanje naprej vodila podpredsednica.

Tudi nadaljevanje je potekalo v istem vzdušju, kakršno je bilo prej. Po daljšem prerekanju in večkratnem glasovanju, ki je bilo izvajano pod psihičnim in tudi fizičnim pritiskom, se je delavski svet izrekel za sprejem ostavke direktorja ter imenoval razpisno komisijo.

Zaradi izgrediv, ki so se dogodili 20. januarja, je občinski komite ZKS naslednji dan sklical občinski politični aktiv, kamor je pozval tudi nekatere člane ZKS "Novoteks".

Na tem sestanku so bile obsojene metode, ki so se jih poslužili posamezniki pri reševanju notranjih nesoglasij. Ti so z napačnimi informacijami tudi zavedli delavce, da so prekinili delo. Obsojeno je bilo tudi motenje in vmešavanje v delo samoupravnih organov. Občinski politični aktiv je menil, da so bila stališča, ki so bila sprejeta na političnem aktivu, pravilna ter da bi se morale vse zadeve reševati na miren in preudaren način preko samoupravnih organov.

O izgredih dne 20. januarja je razpravljaj tudi upravni odbor podjetja.

Tudi on je obsodil izgrede ter razpravljaj o tem, kakšno stališče naj zavzame, da se podobni dogodki preprečijo. Osvojeno je bilo mnenje, da delavci niso krivi za izgrede, ker so bili napačno obveščeni, krivi pa so posamezniki, ki so organizirali izpade ter se skrivali za delavci. V razpravi o tej zadevi so predlagali, naj bi se ugotovilo, kdo so bili povzročitelji, te se jih začasno odstranilo z dela, dokler se ne bi ugotovila njihova krivda. S tem predlogom se je večina upravnega odbora strinjala, toda ker celoten upravni odbor ni bil enoten, ni bil sprejet o odstranitvi povzročiteljev neredov noben sklep.

Na seji so nekateri člani upravnega odbora večkrat izjavili, da se oni in tudi drugi delavci bojijo. Na vprašanje, koga se bojijo, niso dali odgovora, poudarili pa so, da se direktorja

ne bojijo. Tudi razpisna komisija ni iz istih razlogov dala konkretnega predloga za vodjo komercialnega sektorja.

Tudi po tej seji izpadi niso prenehali. Sledilo je še par prekinitev dela v nekaterih oddelkih. K neredom so skušali pri-
tegniti tudi tiste oddelke in delavce, ki se niso strinjali s takim načinom reševanja nesoglasij.

Ko so se hoteli člani ZKS podjetja udeležiti sestanka, ki sta ga sklicala občinska komiteja ZKS Novo mesto in Metlika, so nekateri člani kolektiva z demonstracijami skušali preprečiti članom ZK odhod na sestanek.

Dne 27. januarja je bil sklican sestanek kolektiva, kjer je poleg drugih govoril tudi bivši direktor podjetja Luka Dolenc. V svojem govoru je pozval vse člane kolektiva na strpnost ter miren način reševanja sporov po samoupravni poti.

V podjetje je prišla komisija za družbeni nadzor občinske skupščine Novo mesto z namenom, da najde vzroke neredov ter ugotovi, katero stališče je pravilno. Na podlagi ugotovitev, ki so bile podprte z dokumenti, je komisija izdelala poročilo in ga je posredovala občinski skupščini Novo mesto, ki ga je obravnavala na svoji seji dne 25/2-1967.

Komisija je s pomočjo Tekstilnega inštituta iz Maribora in ing. Vodeba iz Poslovnega združenja tekstilne industrije iz Ljubljane pregledala in preštudirala vse dokumente, ki so se nanašali na sporne zadeve in očitke direktorja Jožeta Logarja. Preverila je informacijo političnega aktiva o direktorjevi ostavki kakor tudi pojasnilo Franja Kelnerja k informaciji o direktorjevi ostavki.

POVZETKI IZ POROČILA KOMISIJE ZA DRUŽBENO NADZORSTVO

1. Izvoz na Dansko

Franjo Kelner je kot podpisnik pogodbe in kot vodja tehničnega sektorja odgovoren za vse posledice, nastale s kršitvijo te pogodbe. Centrotexstil je večkrat izrecno poudarjal in pozival, da je Danska nov trg za Jugoslavijo, ki bo zelo interesanten za Jugoslavijo in naj zaradi tega v Novoteksu vložijo maksimalne napore, da bo vse opravljeno brez zamude in v kvaliteti, ki jo določa pogodba. Pogodba namreč izrecno zahteva,

da se mora vsaka sprememba izvršiti pismeno. Kupec je kot jamstvo, da je blago izdelano v pravi mešanici, zahteval značko proizvajalca terilena. Te značke daje izključno proizvajalec terilena, to je angleška firma ICI. Kupec je te značke zahteval zaradi tega, ker je s tkanino kupil že ves vložen propagandni napor, ki ga je v tržišče vložila firma ICI, to je proizvajalec terilena, in s tem garancijo, da bo blago hitro in dobro prodal. Problem okrog Danske je nastal tudi zaradi tega, ker je bil v tem primeru terilen nadomeščen z diolenom. Tov. Franjo Kelner trdi, da ni bistvene razlike med diolenom in terilenom, le da gre za različnega proizvajalca, pozablja pa, da je pri tem odločujoč kupec in da proizvajalec ne sme samovoljno spremeniti sestave blaga. Podrobnejši podatki o tej kupčiji so razvidni iz informacije političnega aktiva podjetja "Novoteks", iz pojasnila k informaciji, ki ga je podal tov. Kelner in iz poročila strokovnjaka iz Poslovnega združenja tekstilne industrije Ljubljana, katerega je komisija zaprosila za mnenje ter iz strokovnega mnenja Tekstilnega inštituta Maribor. Vsi navedeni dokumenti so priloženi poročilu.

Pri poslu z Dansko je treba omeniti še naslednje: Na zasedanju delavskega sveta dne 20. januarja 1967 je vodja prodajnega sektorja tov. Hofbauer z neresničnimi izjavami glede izvoza na Dansko neposredno vplival na sklepe delavskega sveta.

2. Izvoz v ZSSR

Zaradi nezasedenih kapacitet je podjetje "Novoteks" sklenilo izvozno pogodbo za izvoz preje v SZ. Pri tem sta prišla navzkrižno direktor podjetja tov. Jože Logar in vodja tehničnega sektorja tov. Franjo Kelner glede kvalitativnega prevzema blaga pri proizvajalcu. Prvi je zatrjeval, da je tak način možen in na splošno ugodnejši za proizvajalca, v tem primeru "Novoteks". Ugodnost je namreč v tem, da proizvajalec prenese vso odgovornost glede kvalitete blaga na posrednika, konkretno na Centrotexstil, ta pa je potem odgovoren kupcu. Nasprotno pa je tov. Kelner zatrjeval, da je tak prevzem blaga nemogoč zaradi skritih napak v preji. Tekstilni inštitut iz Maribora pa je podal mnenje, da je tak prevzem mogoč in ugodnejši za proizvajalca. Iz tega se vidi, da je očitek direktorja utemeljen. Delno pojasnilo v tej zvezi je podano tudi v poročilu strokovnjaka iz Tekstilnega združenja, ki je priloženo. Kot dokaz, da je tak način prevzema možen s strani Centrotextila, razpolaga komisija z nekaterimi konkretnimi pogodbami drugih podjetij.

3. Dispozicija za 100.000 m blaga za "Kamensko" Zagreb

Informacija očita tov. Kelnerju, da je dobil dispozicijo za izdelavo 100.000 m blaga za Kamensko, vendar ni po njej postopal, pač pa jo je zadržal v predalu. Tov. Kelner zvrča krivdo na Kamensko, češ da Kamensko ni pravočasno predložilo specifikacije blaga. Komisija je ugotovila, da je bil nalog dan proizvodnji 2/11-1966, šef proizvodnje pa je dobil nalog po tej dispoziciji decembra 1966. To je vse, kar je komisija lahko ugotovila.

4. Kolekcija tkanin za afriško področje

Informacija očita tov. Kelnerju, da je zavrnil predstavnika Centrotextila, ki je prišel prosit vzorce za afriško tržišče. Tov. Kelner v svojem pojasnilu tega ne zanika, trdi le, da je bil njegov nasvet predstavniku Centrotextila, naj raje poskusi s prodajo konfekcije namesto metrskega blaga. Pismenih dokumentov o tem komisija ni imela na razpolago, ugotovila pa je, da tov. Kelner sploh ni odgovoril na očitek, da je zavrnil predstavnika Centrotextila z izgovorom, da so kapacitete v tkalnici za leto 1967 v celoti zasedene.

5. "Almira" Radovljica

Informacija očita tov. Kelnerju, da se je s podjetjem "Almira" iz Radovljice dogovoril za dobavo preje, ne da bi o tem komu poročal. V odgovor Franjo Kelner trdi, da gre tu samo za majhen nesporazum. Iz navedenega se vidi, da gre tu izključno za odnos med posamezniki.

6. Zadruga Logatec

Ta primer je zelo podoben prejšnjemu primeru. V operativnem planu za december 1966 je bila zajeta tudi neka zadruga iz Logatca. Direktor trdi, da ni bil nihče o tem obveščen, tov. Kelner pa odgovarja, da so navedbe in očitki popolnoma neresnični, ker se ta posel nanaša na "Koteks" Split. Komisija je mnenja, da gre tudi tu za odnose in sodelovanje med posamezniki.

7. Odnos do volnarske grupe Poslovnega združenja

Komisija tega vprašanja ni raziskala, ker smatra, da iz materiala, ki ga ima na razpolago, lahko oceni delo enega in drugega volnarske grupe Poslovnega združenja o tem ne bi bilo odločujoče.

8. Odnos tov. Kelnerja do izvoza

Na očitek, da tov. Kelner smatra izvoz ta trenutno modo je ta odgovoril, da je očitek neresen. V dokaz navaja nekatere dokumente in pogodbe, ki jih je komisija dala pregledati in oceniti strokovnjaku. Ocena teh pogodb je zajeta v poročilu ing. Vodeba.

Težnja za izvozom in sposobnost tov. Kelnerja pa je najbolj razvidna iz korespondence med Jugotekstilom iz Ljubljane in "Novoteksom". Decembra leta 1965 je zunanjetrgovinsko podjetje Jugotekstil ponudilo "Novoteksu" posel izvoza volnene preje v mesečnih količinah do 15 ton. Franjo Kelner je v pismu z dne 7/11-1965 odklonil ponudbo z motivacijo, da ni na razpolago ustreznih surovin in da podjetje ne more jamčiti, da bo kvaliteta preje ustrezala, ker podjetje nima Uster aparata, na katerem bi se v teku proizvodnje opravljala kontrola. Njegove argumente je strokovnjak izpodbil z dokazi. Ta kupčija, ne samo, da jasno kaže Kelnerjev odnos do izvoza, temveč je v tesni povezavi z izvozom preje septembra 1966 v Sovjetsko zvezo. Takrat je bilo podjetje prisiljeno skleniti ta izvozni posel zaradi zasedbe kapacitet in dela zaposlenih. Najvažnejše pri tem pa je, da gre v obeh primerih za izvoz preje, le da je v prvem primeru cena mnogo ugodnejša, posel bi bil trajnejši, posledica tega pa bi bil stalni dotok deviz, ki so pogoj za uvoz surovin.

Komisija je bila mnjenja, da je potrebno poleg navedb v informaciji političnega aktiva razjasniti še nekatere zadeve, ki so bile podane na seji delavskega sveta in ki bi lahko v mnogočem razjasnile dogodke.

9. Pogodba o prenosu obveznosti izvoza od "Novoteksa" na Kamensko

V letu 1965 bi moral "Novoteks" po pogodbi z Jugobanko direktno izvoziti blago v vrednosti 106.666 dolarjev. Ker je Jugobanka zahtevala izpolnitev obveznosti izvoza, te obveznosti pa "Novoteks" ni izvršil, se je s pogodbo novembra 1965 dogovoril s konfekcijo "Kamensko" iz Zagreba, da oni prevzamejo to obveznost napram Jugobanki. Le v tem primeru bi "Novoteks" lahko še črpal devizna sredstva za uvoz surovin do zneska, ki je bil pogodbeno dogovorjen z Jugobanko. Novoteks se je v tej pogodbi obvezal, da bo v letu 1966 dobavil firmi Kamensko tkanine, namenjene za izvoz v vrednosti 106.666 dolarjev, razen tega

pa še istovrstne tkanine za domači trg v vrednosti 133.333.337 S dinarjev.

Iz te pogodbe so nastale za "Novoteks" določene posledice. V letu 1965 je bil prikazan za 100 milijonov S din višji dohodek, podjetje je moralo podjetju "Kamensko" v letu 1966 dobaviti blago v vrednosti 106.666 dolarjev, za kar ni dobilo deviznih sredstev za uvoz repromateriala in še nekatere druge posledice, ki jih podrobneje obravnava poročilo izvedenca. S to pogodbo je bil "Novoteks" postavljen pred velike težave, ker nima surovin, blago pa je moral izvoziti na domače tržišče prav na podlagi te pogodbe. To obvezo napram "Kamenskemu" je prevzel tov. Kelner, kot v.d. direktorja, zato nosi tudi vso odgovornost iz tega posla.

Komisija je med raziskovanjem odkrila še nekatere zadeve, za katere je mislila, da bodo lahko še bolj osvetlile vzroke problemov v podjetju, vendar je kasneje ugotovila, da te zadeve nimajo bistvenega vpliva na razvoj dogodkov, nekatere pa je smatrala za pomembne in jih raziskala ter zanje zaprosila tudi strokovno mnenje. Tak je na primer dogovor Franja Kelnerja z Varteksom o prodaji preje za dinarska sredstva. Zlasti ta primer kaže na komercialne kvalitete tov. Kelnerja. Ko je bil tov. Franjo Kelner že vodja komercialnega sektorja, se je dogovoril s tovarno "Varteks" iz Varaždina za prodajo volnene preje za leto 1967 za dinarje, kar je presenetljivo, kajti surovine za to prejo mora "Novoteks" v celoti uvažati.

Na podlagi raziskave in proučitve navedenih primerov je komisija ugotovila, da so vzroki za sedanje stanje v podjetju v neizpeljani delitvi dela ob nastopu gospodarske reforme. Izvedba reorganizacije je bila povod za dogodke v letošnjem januarju. Ob tem pa moramo poudariti, da je imelo podjetje ob prehodu na nove pogoje gospodarjenja premalo strokovnjakov, zlasti pa premalo specializirane posamezne službe. Neposreden povod za omejene dogodke pa je bil razpis za vodilna delovna mesta po novi shemi reorganizacije. Razpis ni zagotavljal uspešne reorganizacije, ker razpis za vodilna delovna mesta ni zahteval ustrezne šolske izobrazbe. Iz razpisa ni bilo jasno razvidno, kakšna izobrazba se zahteva za posamezno delovno mesto, zato je lahko prišlo do nejasnosti in problemov. Do problema pa je prišlo, ko sta se za delovno mesto vodje komercialnega sektorja javila dva člana kolektiva in to Franjo Kelner in Janez Novak. Ker se razpisna komisija ni odločila niti za enega niti za drugega, je o tem razpravljala delavski svet. Direktor Jože Logar je v času, ko je postal direktor, to je od 1/4-1966 dalje, odkril nekatere nepravilnosti, ki naj bi jih povzročil Franjo Kelner.

Te nepravilnosti so se nanašale samo na njegove komercialne posle.

O tem je direktor obvestil delavski svet in tako nehote napravil vtis, kot da hoče izvajati pritisk na delavski svet, zlasti še, ker je zatrjeval, da s tov. Kelnerjem ne more sodelovati in da bo podal ostavko, če bo ta izbran za vodjo komercialnega sektorja. To se je tudi zgodilo, ko je bil tov. Kelner izglasovan. Politični aktiv je bil mnenja, da je problem zelo resen, zato se je sestel in izdal informacijo o vzrokih za direktorjevo ostavko. Ta informacija naj bi bila vzrok za nereda v tovarni. Komisija je hotela ugotoviti, če je bila res informacija vzrok za nereda, zato je zadevo raziskovala predvsem pri sodelujočih v neredih. Skoraj vsi, s katerimi se je komisija pogovarjala, so bili prepričani, da je bila informacija povod za nereda, ker je bila lažna. Nobeden pa ni vedel povedati, kaj je neresničnega v informaciji.

Komisiji je uspelo ugotoviti, da so nekateri obrati ob teh dogodkih ustavili proizvodnjo in imeli krajše sestanke. Na teh sestankih pa so govorili vodje izmen oziroma vodje obratov.

Na podlagi raziskav je komisija prišla do sledečih ugotovitev:

1. reorganizacija je bila za podjetje nujna;
2. očitki direktorja Franju Kelnerju so utemeljeni.

POROČILO ING. VLADA VODEBA

Podjetje Jugotekstil iz Ljubljane je dne 2. decembra 1965 ponudilo "Novoteksu" posel izvoza 100 %-ne volnene preje za SZ v mesečnih količinah 10 do 15 ton po ugodnih cenah.

Franjo Kelner je dne 7. decembra 1965 to ponudbo odklonil z motivacijo, da ni na razpolago ustreznih surovin in da ne moremo jamčiti za kvaliteto, ker podjetje nima Uster aparata za kontrolo preje.

Ugotovljeno pa je bilo, da je podjetje imelo v decembru 1965 235 ton volnenega česanca, v januarju 1966 228 ton, v februarju 225 ton, v marcu 161 ton in v aprilu 117 ton.

To bi verjetno zadostovalo za izvoz prvih pošiljk, dokler se ne bi nabavile druge količine volne v času, ko je bila devizna situacija še lažja. Kontrola z Uster aparatom pa bi se lahko opravila v inštitutu, tako kot to delajo tudi druga podjetja, ki tega aparata nimajo.

Lahko se smatra, da je bilo z odklonitvijo te ponudbe podjetje dvakrat oškodovano:

1. ker ni prišlo do kontinuiranega priliva deviz, ki bi že v začetku leta lahko olajšal devizno situacijo podjetja,
2. ker je moralo podjetje, da si za vsako ceno zagotovi surovine za nemoteno poslovanje, izvoziti proti koncu leta prejo po nižji ceni, kot bi jo doseglo, če ponudba Jugotekstila ne bi bila odklonjena.

Kakor gre v prejšnjem primeru za odklonitev izvoza preje, pa pomeni primer dogovora s predstavniki Varteksa pripravljenost Franja Kelnerja za prodajo preje za dinarska sredstva.

Podjetje "Varteks" je v svojem pismu dne 24. januarja 1967 potrdilo izjavo Kelnerja, da ima "Novoteks" možnost prodaje preje v letu 1967 za dinarje po cenah, ki jih je odobril Zvezni zavod za cene. Iz pisma sledi, da so bili razgovori že zelo konkretni, čeprav je bil posel kasneje odklonjen.

V zvezi z izvozom tkanin na Dansko je ing. Vlado Vodeb ugotovil, da v zvezi s tem poslom obstaja obširna dokumentacija, iz katere je razvidno, da je bilo poslovanje s firmama Suder in Pantas nesolidno.

Podjetje Centrotexstil, preko katerega je "Novoteks" izvažal tkanine, je v pismih večkrat poudarjalo, da je Danska za Jugoslavijo nov trg, ki je lahko zelo interesanten. Pozival je, naj "Novoteks" vложи vse napore, da bodo dobave pravočasne in kvaliteta taka, kot določa pogodba.

Franjo Kelner je šel v ta posel z izjavo, da v "Novoteksu" lahko barvajo terilen ter naročil 27 ton surovega terilena, čeprav bi lahko naročil barvanega. Pri tem mu je bilo znano, da je doma barvan česanec dražji kot uvožen.

O spremembi umetnega vlakna za mešanico pa bi moral obvestiti Centrotexstil, saj pogodba z dne 11. marca 1966 izrecno zahteva da se mora vsaka sprememba izvršiti pismeno. Sprememba surovine pa pomeni spremembo pogodbe, zlasti še zato, ker so bile predpisane etikete o terilenu, ki jih izdaja proizvajalec terilena. Zato ne drži navedba Franja Kelnerja, da bi vzorci tkanin iz prve pošiljke morali biti poslani v laboratorijsko analizo proizvajalcu diolena. Kupec je izrecno zahteval tkanine v mešanici s terilenom.

Zaradi zamenjave terilena z diolenom in zato, ker niso bili izpolnjeni dobavni roki, posel ni bil v celoti realiziran, tem več je bilo dobavljeno le 37.641,70 m tkanin, namesto predvidenih 110.000 m.

Pri vsem tem je prišlo tudi do raznih zapletov, tako da sta morala urejati zadevo na Danskem predstavnika Centrotextila in "Novoteksa".

Zadeva s firmo Suder se je še kolikor toliko ugodno rešila, medtem ko s firmo Pantas še ni rešena, ker kupec še ni postavil odškodninskega zahtevka.

Poleg tega je bila stornirana tudi pošiljka 6.000 m tkanin na Finsko.

Poleg izpada deviznega priliva in verjetne izgube dveh inozemskih tržišč zaradi nezaupanja v solidnost "Novoteksa" pa je nastal še višek stroškov, ki jih ne bi bilo, če bi bil posel realiziran v skladu s pogodbo v skupnem znesku 2,969.660 S din

Še mnogo večja pa je negativna posledica napačnega pojmovanja pogodbenih obveznosti in izguba zaupanja in ugleda in s tem verjetno tudi tržišča.

Po pogodbi med "Novoteksom" in Jugobanko o dodelitvi deviznih sredstev za uvoz repromateriala je "Novoteks" prevzel obveznost direktnega izvoza v višini 106.666 %. Razen tega je bil predviden za "Novoteks" še indirektni izvoz v višini 893.334 %

Izvoz pa je bil realiziran le v višini 253.000 % in to samo indirektni izvoz. Ker je banka zahtevala izpolnitev obveznosti, se je podjetje "Novoteks", katerega je takrat vodil Franjo Kelner kot v.d. direktorja, dogovoril s podjetjem "Kamensko", da oni prevzamejo obveznost direktnega izvoza. Po tej pogodbi bi "Novoteks" moral v letu 1966 dobaviti podjetju "Kamensko" česanih tkanin za izvoz v vrednosti 106.666 % oziroma 133,333.337 S din, razen tega pa še enake tkanine za domači trg v vrednosti 106,000.000 S din. To obveznost bi moral "Novoteks" izpolniti že v začetku leta 1966, a Franjo Kelner kot v.d. direktorja ni ukrenil ničesar. V podjetju tudi ni bilo pogodbe o tem poslu.

Šele ko je podjetje "Kamensko" zahtevalo realizacijo pogodbe ali pa vrnitev deviz, je direktor Logar to zadevo razčistil. Tako je bila pogodba sklenjena 12/11-1965, realizirana šele v juliju 1966.

Posledica tega je bila, da je ostalo neizkoriščeno 437.000 §, čeprav pogodbeni obveznosti ni bila velika. S tem, da ni bil realiziran direktni izvoz za 106.666 §, je bil v letu 1965 ugotovljen previsok dohodek za 100.415.548 S din. Za toliko se je dohodek znižal v letu 1966, ko je bila pogodba realizirana. To znižanje pa ni nastalo zaradi samega poslovanja, temveč zaradi prenosa obveznosti iz leta 1965.

Ako bi bila realizirana pogodba za direktni izvoz v letu 1965, bi bila nabava repromateriala v letu 1965 lahko večja, s tem pa bi bile tudi večje zaloge v letu 1966.

Ker so po pogodbi s Kamenskim temu bile dobavljene tkanine izvozne kvalitete v vrednosti 106.000.000 S din, pomeni to nadaljnje znižanje deviznega priliva v letu 1966.

Ob koncu leta 1965 so bile sklenjene štiri pogodbe za indirektni izvoz v višini 1.030.000 §. Z obveznostjo 170.000 § iz leta 1965 so znašale torej skupne obveze 1.200.000 §. Te obveze so bile do konca leta realizirane 84,98 %.

V oči pada slaba realizacija pogodb v začetku leta. Tako je prva realizacija za podjetje Modna oblačila v marcu, za "Kamensko" pa šele v aprilu. Skupna realizacija v prvem polletju 1966 je bila le 24,15 % od pogodbenih obvez.

Ker je bil interes podjetja "Novoteks", da si že v začetku leta zagotovi potrebna devizna sredstva za uvoz reprodukcijskega materiala, bi morali odgovorni vstrajati na tem, da pogodbe določajo take dobavne roke, ki bi jamčili čimprejšen dotok deviz.

Do konca leta so bile skupne pogodbene obveze v višini 1.657.567 § dosežene s 103,46 %, medtem ko je bila realizacija v prvih treh mesecih le 5 %. Dinamika deviznega priliva je bila v letu 1966 dosežena 60,39 %, v prvih treh mesecih pa le 1,97 %.

V svojem poročilu navaja ing. Vodeb, da je zadeva z dispozicijo za "Kamensko" tako malo dokumentirana, da je komisija ni mogla razčistiti. Komisija je lahko ugotovila le to, da je za podjetje "Kamensko" ostala neizvršena obveznost v vrednosti 99.715,66 §.

POJASNILO TOV. KELNERJA K INFORMACIJI O OSTAVKI DIREKTORJA

1. Izvoz v Dansko

Ker je po pogodbi z Interexportom Beograd iz leta 1965 ostal neizkoriščen znesek približno 55.000 \$, sem se kot v.d. direktorja dogovoril s predstavniki Centrotextila Beograd, da kupi za ta znesek cca 26 ton surovega terilen česanca. Ta česanec smo namenili za izdelavo tkanin za izvoz na Dansko, kjer je bilo lažje prodati tkanino v mešanici terilen-volna kot pa diolen-volna. Prva naročila tkanin za Dansko so pa vsebovala tudi barve sivih tonov (melanžev), za katere se praviloma uporablja črni poliester česanec barvan v masi. Ker februarja leta 1966 nismo imeli na zalogi črni terilen, smo v sestavi melanžev uporabili črni diolen česanec. Ob izdobavi blaga za Dansko so bili poslani vzorci za laboratorijsko analizo k firmi ICI London. Razumljivo, da bi morali biti vzorci v mešanici terilen-volna poslani k ICI London, a vzorci diolen-volna k firmi Glanzstoff Zap. Nemčija zaradi dobave odgovarjajočih etiket. To je pozneje tudi napravljeno in je kupec v Danski dobil potrebne etikete obeh vrst.

Ko je vodja prodajnega sektorja bil službeno na Danskem, je kupcem ta nesporazum tudi pojasnil. Dobave tkanin so bile izvršene po naročilu in kupec je s kvaliteto izdelave zadovoljen. Za leto 1967 je zaključena količina za I. kvartal v količini 20.000 m. Vodja prodaje je v svojem poročilu iz Danske tudi ugotovil, da bi lahko za leto 1967 prodal 300 do 400.000 m blaga, kar pa zaradi prenizke cene ni storil.

V mesecu oktobru lani je bil v podjetju tov.ing. Djajič, strokovni svetnik Sveta za zunanjo trgovino Beograd. Prišel je z nalogo raziskati vzroke in pogoje prodaje tkanin našega art. Ivan v mešanici terilen-volna in diolen-volna. Danski trgovci in industrijalci so se namreč pritožili na naš konzulat, da "Novoteks" odnosno Centrotextil nastopa z dumping cenami na njihovem tržišču. Na to obtožbo smo zagovarjali naše cene s tem, da res nimamo pri tej kupčiji dobička, ampak da pokrivamo stroške. To stališče smo tudi pismeno potrdili (pismo v prodaji v arhivu).

Naše podjetje v poslovanju z Dansko ni imelo nobenih izrednih izgub (penali, kazni in sl.). Naše obveznosti po pogodbah iz leta 1966 smo sporazumno izvršili, a za leto 1967 so zaključne količine tkanin v proizvodnji.

2. Izvoz v SSSR

Tov. Logar je prevzel direktorske posle s 1. aprilom 1966. Do tega prevzema sem kot tehnični vodja 7 let in zadnjih 6 mesecev kot v.d. direktorja vršil koordinacijo tehnično komercialnega in investicijskega poslovanja podjetja. Po prevzemu poslova direktorja v aprilu lani je tov. Logar zabranil vodji nabavnega sektorja tov. Brovetu in vodji prodajnega sektorja tov. Hofbauerju vsako daljnje sodelovanje z mano in jim dal nalog, da delata popolnoma samostojno. Meni pa je v prisotnosti tov. Kovačič Danila rekel isto z besedami: "Ne dovoljujem nobene tvoje kuratele nad ostalimi sektorji."

Stanje volnenega česanca po poročilih nabavnega sektorja za bilanco leta 1966 je bilo na začetku leta 1966 294 ton, a na kraju leta samo 29 ton odnosno 10 %. Ker se je stanje zalog surovin nižalo iz meseca v mesec, sem v začetku septembra opozoril tov. Logarja na to dejstvo. Predložil sem, da poskušamo pri uvozno-izvoznih podjetjih najti kakšen večji izvozni posel prvenstveno za predilnico v Metliki, ker bo podjetje v nasprotnem slučaju koncem oktobra moralo delno ustaviti proizvodnjo. Po dogovoru sem odšel v Beograd, kjer sem uspel pri Centrotextilu najti možnost zaključka 100 ton volnene preje za izvoz v SSSR. Dva dni po moji vrnitvi nam je dostavil Centrotextil pogodbo za izvoz te preje. Vse do sredine oktobra, torej več kot mesec dni, je ostal pojem tega izvoza nerazčiščen, nakar je tov. Logar dal Centrotextilu telefonski pristanek. Pogodba za isti posel pa je podpisana šele pozneje v novembru. Pri razgovorih zaradi izvoza te preje je tov. Logar res vstrajal na kvalitetnem prevzemu preje s strani Centrotextila v našem podjetju. Predstavniki Centrotextila so dokazovali, da je to nemogoče. Ker se kvaliteta preje, navita na 800 do 900 gr. navitkih, lahko ugotovi šele pri nadaljnji predelavi v trikotažnih podjetjih SSSR. Pa tudi provizija, katero obračunava Centrotextil pri tem zaključku ne more pokrivati rizika. Naši predpisi JUS-a dovoljujejo možnost sporazumnega prevzema preje pri proizvajalcu. Praktično pa se preja tudi v domači prodaji kvaliteto prevzema pri kupcu in rizik kvalitete nosi proizvajalec - predilnica. Dokaz za to trditev so n.pr. reklamacije TDT Ljubljana za izdobiljeno prejo Nm 24/2. V zunanjem trgovinskem poslovanju pa je pri prodaji preje vprašanje kvalitete izključno samo stvar proizvajalca - predilnice.

3. Kamensko 100.000 m blaga

Trditev je popolnoma neresnična. Specifikacijo za 70.000 m blaga je naš prodajni sektor sprejel v novembru lani. To specifikacijo pa so predstavniki "Kamenskega" pozneje še trikrat spreminjali in smo isto dokončno razčistili šele v decembru. Tkanine po isti pa so dobavljene v okviru spomladanske kolekcije od decembra leta 1966 do aprila leta 1967.

4. Kolekcija tkanin za afriško področje

Pri razgovoru s predstavnikom Centrotextila, katerega so vodili naši tov. Hofbauer in tov. Fuis, sem prisostvoval. Moje mišljenje in nasvet je bil, naj Centrotextil poizkusi mesto prodaje metražnega blaga prodati konfekcijske izdelke, ker imamo tako manj težav pri proizvodnji in adjustiranju, a lahko dosežemo boljšo ceno. Predstavniki Centrotextila je obljubil, da bo to naše mišljenje prenesel sektorju za izvoz konfekcije.

5. Dogovor v Almiri Radovljica

Po odobritvi tov. Logarja sem bil s predstavnikom Chemcolorja Zagreb tov.ing. Milerjem pri "Almiri" Radovljica. Razlog našega obiska je bil strokovni dogovor predelave preje v mešanici cuprama-volna. Ker je po mnenju predstavnikov "Almire" in naju obeh prvi vzorec odločno uspel, se je "Almira" odločila za nabavo cuprama česanca (10 barv á 300 kg) za svoja devizna sredstva, a preko uvoznega podjetja Jugotekstil Ljubljana. Par dni po tem obisku je bil pri Almiri tudi tov. Logar. Ker pa se midva medčasno nisva videla, je nastal ta mali nesporazum.

6. Preja Zadruga Logatec

Navedbe in očitki so popolnoma neresnične. To je posel v zvezi prepiske podjetja "Koteks" Split. S pismom "Koteks" Split od 19.10.1966, naša št. 9108, nam je postavljeno vprašanje, če lahko predelamo njihov česanec v prejo. Ker takrat še nismo potrčili izvozni posel 100 ton preje za SSSR, je naš nabavni sektor na osnovi analize česanca odgovoril "Koteksu", da je predelava možna. Daljnje naše prepiske glede tega posla od 9.12.1966, naša št. 9641 in 27.12.1966, naša št. 11045, podpisnika vodja nabavnega sektorja in direktor tov. Logar, je v arhivu nabavnega sektorja podjetja. Poudarjam, da ta česanec še danes ni predelan zaradi nujnosti izdelave izvozne preje za SSSR.

7. Odnos do volnarske grupe PZ

Trditvi ne verjamem, ker je v istem času prišel k meni gen. direktor PZ tov. Horjak Dušan in me na željo in zahtevo članov volnarske grupe PZ zaprosil, da pridem v službo na PZ. Na PZ bi opravljal službo koordinacije, integracije in specializacije v okviru volnarskih podjetij LRS. Ker je trditev meni nerazumljiva in dvomljiva, sem pripravljen isto spodbiti s pismenimi izjavami predstavnikov volnarskih podjetij.

8. Odnos do izvoza

Očitek, da smatram izvoz za trenutno modo in nevažno stvar, je neresen. Kot v.d. direktor sem v novembru in decembru leta 1965, a v okviru odnosov uvoza surovin za leto 1966, t.j. 48 % potrebnih surovin je treba pokriti z izvozom, a za 52 % potrebnih surovin za plan so sredstva iz sporazuma, sem zaključil pogodbe z našimi poslovnimi partnerji: "Kamensko" Zagreb, Modna oblačila Ljubljana, "Rašica" Ljubljana in "Almira" Radovljica, za izdobavo naših proizvodov (tkanin in preje). Pogodbe so vsebovale količine proizvodov, devizno vezavo in % retencijske kvote. Ker so se odnosi 48 % : 52 % v aprilu 1966 spremenili, zmanjšal se je del sredstev po sporazumu, je bilo potrebno vse že sklenjene pogodbe prilagoditi novim pogojem. To pa je bilo od 1. aprila 1966 delo tov. Logarja. Na kraju še ugotovilo, da nekatere teh pogodb za leto 1966 še danes niso napravljene, odnosno podpisane. To mislim, dovolj jasno kaže, kakšen ima kdo odnos do dela odnosno izvoza.

Na kraju ponovno poudarjam, kar sem že izjavil na sejah delavskega sveta 17. in 20. januarja, da so bili očitki in napadi na mene s strani direktorja, vodje finančnega sektorja in splošnega sektorja netovariški, nekorektni, tendenciozni in zlonamerni ter bom zadoščenje za iste iskal pri rednem sodišču.

Na podlagi ugotvitev je komisija za družbeno nadzorstvo poročala občinski skupščini, da je bila reorganizacija sektorjev podjetja nujna, ker je bila dotedanja organizacija in delitev dela pomanjkljiva ter je dopuščala vpliv posameznikov na druge službe, s tem pa tudi nejasnosti glede odgovornosti. Prav tako pa je komisija ugotovila, da so bili očitki direktorja Franju Kelnerju utemeljeni. Ugotovila je, da Kelnerjev odnos do izvoza in odnos do izpolnjevanja sklenjenih pogodb ni bil resen.

Komisija je bila mnenja, da bi moral direktor Jože Logar in

predsednica upravnega odbora zadevo sprožiti že takrat, ko so zvedeli za nepravilnosti pri poslu z Dansko.

Glede prekinitev dela pa je prišla do zaključka, da delavci sami od sebe niso prekinili dela in odšli na zasedanje delavskega sveta, temveč je bilo to organizirano.

Na podlagi poročila komisije za družbeno nadzorstvo ter razprave na seji je skupščina sprejela naslednja priporočila delavskemu svetu podjetja:

1. Samoupravni organi v "Novoteksu" se morajo podrobno seznani-
ti z ugotovitvami komisije za družbeno nadzorstvo in s sta-
lišči občinske skupščine glede nasprotij, ki so nastala v
delovni skupnosti "Novoteksa". (V ta namen se jim posreduje
ustrezni skupščinski material.)
2. Na osnovi ugotovljenega stanja morajo samoupravni organi v
okviru pristojnosti zavzeti stališča do teh vprašanj in ure-
diti notranje odnose tako, da se v podjetju zagotovi normal-
no delo.
3. Poleg materialov, ki jih daje na razpolago občinska skupšči-
na, morajo raziskati še druge pojave pomanjkljivega in škod-
ljivega poslovanja in na podlagi dejanskih ugotovitev (doku-
mentiranih) ukrepati, da ne bo podjetje prišlo ponovno v po-
doben ali še težji položaj kot je danes, pri čemer mislimo
na samoupravno in materialno plat problema.

Skupščina opozarja organe samouprave in delovno skupnost
"Novoteksa", da morajo organizacijske, kadrovske in proizvod-
ne sposobnosti prilagoditi razmeram, ki so nastale z izvoja-
njem gospodarske in družbene reforme, kar narekuje še poseb-
no v "Novoteksovem" primeru močnejše vključevanje v mednarod-
no delitev dela, pri čemer je, razumljivo, zasledovati prin-
cipe dohodka.

4. Občinska skupščina ugotavlja, da je zaradi stanja, ki je na-
stalo v podjetju, to utrpelo poleg materialne, predvsem mo-
ralno škodo, pri čemer trpi ugled "Novoteksa" kot podjetja,
kar utegne imeti dolgoročne posledice.
5. Delo samoupravnih organov mora biti sistematično in konstruk-
tivno, pri čemer morajo spoštovati predvsem določila lastnih
samoupravnih aktov. Vse odločitve morajo biti sprejete na
ustreznih samoupravnih organih ali od strani celotne delovne

skupnosti, če si je take odločitve pridržala. Nihče pa nima pravice brez odločitve navedenih organov nastopati v njihovem imenu ali se skrivati za njimi.

6. Občinska skupščina meni, da način, ki ga je uporabil del delovne skupnosti "Novoteksa" za razreševanje notranjih problemov ne more in ne sme postati praksa za reševanje takih ali podobnih problemov. Zato ostro obsoja načine, ki so se jih poslužili posamezniki iz dela delovne skupnosti za reševanje notranjih protislovij. Samoupravljanje je red, zakonitost, odgovornost, ne pa samovolja in anarhija.
7. Vse zadeve, ki presega jo okvir pristojnosti samoupravnih organov naj rešijo pristojni organi na normalen, zakonit način.
8. Delavski svet naj ponovno prouči svoje sklepe in stališča, ki jih je sprejel na sejah od 17.1.1967 do danes, in v luči dokazov in zakonitosti ponovno razpravlja in odloča o teh sklepih.
9. Delavski svet naj ob upoštevanju zakonite poti ponovno prouči zasedbo vodilnih delovnih mest.
10. Delavski svet naj analizira svoje dosedanje delo in na osnovi tega utrdi kvaliteto svojega dela.
11. Z dosledno uveljavitvijo delitve dela je dosledno izvajati princip odgovornosti zaposlenih na vseh delovnih mestih.
12. Pri bodočem delu morajo samoupravni organi mnogo bolj prisluhniti zdravim težnjam delovne skupnosti ter zagotoviti stalno, objektivno informiranost članov delovne skupnosti o dejstvih, ki so pomembna za gospodarski in družbeni položaj podjetja. Onemogočiti pa je potrebno vsako neobjektivno obveščanje članov delovne skupnosti s strani posameznikov ali skupin.
13. Vsa prizadevanja morajo biti usmerjena v to, da se izboljša kvalifikacijska struktura zaposlenih, posebno na vodilnih delovnih mestih.
14. Občinska skupščina in njeni organi so dolžni delovni skupnosti "Novoteksa" pomagati pri njihovih prizadevanjih za utrditev notranjih problemov.

15. O priporočilih občinske skupščine morajo samoupravni organi razpravljati, zavzeti do njih stališča in o tem obvestiti občinsko skupščino.
16. Samoupravni organi naj izdelajo program za izvajanje priporočil skupščine in pri sestavi dajo prednost reševanju tistih zadev, ki so bile povod za zadnje dogodke v "Novoteksu".
17. Občinska skupščina zaupa delovni skupnosti in njenih samoupravnim organom, da bodo v okviru svojih pristojnosti rešili notranja nasprotja in da občinski skupščini ne bo potrebno uporabiti skrajnih možnih zakonitih ukrepov.

Že pred sejo občinske skupščine je podpredsednica delavskega sveta na pritisk nekaterih članov delavskega sveta nezakonito sklicala zasedanje delavskega sveta, kjer so razpravljali o odstranitvi direktorja iz podjetja.

K direktorju je prišla tudi delegacija, ki je samozvano zahtevala v imenu kolektiva, ne da bi jo kolektiv za to pooblastil, da le-ta zapusti podjetje.

Podobna delegacija je odšla tudi na občinsko skupščino z enako zahtevo.

Delavski svet je na zasedanju dne 27. februarja 1967 v prisotnosti odborniške komisije razpravljal o priporočilih občinske skupščine ter jih po daljši razpravi sprejel razen 8. točke, kjer je sklenil, da bo proučil sprejete sklepe od nadaljevanja 6. zasedanja delavskega sveta dalje. Sklenil je tudi, da bo na študijskem sestanku 2. marca proučil poročilo komisije za družbeno nadzorstvo, na zasedanju dne 6. marca pa bo o zaključkih komisije sklepal.

Na študijskem sestanku so bili prisotni tudi člani komisije za družbeno nadzorstvo, ki so pojasnjevali posamezne dokumente. Študij teh dokumentov je trajal polnih 6 ur.

Na zasedanju dne 6. marca 1967 je delavski svet v prisotnosti odborniške komisije sklepal o ugotovitvah komisije za družbeno nadzorstvo. Poleg te komisije in članov delavskega sveta je bilo na zasedanju tudi več članov kolektiva. Zasedanje je potekalo v podobnem vzdušju kot vsa zadnja zasedanja. Zopet je bilo vse polno demagoških izpadov in očitkov komisiji za družbeno nadzorstvo, češ da ni bila dosledna in pravična ter da je vse zadeve ugotovila le pavšalno. Vse to pa z namenom, da se zavara člane delavskega sveta.

Na javnem glasovanju o ugotovitvah komisije se ni moglo ugotoviti izida glasovanja, ker vsi prisotni člani delavskega sveta niso glasovali, zato so člani delavskega sveta glasovali tajno. Na tem glasovanju je večina članov delavskega sveta zavrnila ugotovitve komisije za družbeno nadzorstvo. Sprejet je bil sklep, da se izdela predlog odgovora občinski skupščini o stališčih delavskega sveta na dana priporočila.

Na tem zasedanju je bil sprejet tudi sklep, da se zaradi ostavke direktorja imenuje za v.d. direktorja ing. Avgust Fajfarja, komisijo za volitve in imenovanja pri občinski skupščini Novo mesto pa se zaprosi za ustrezno soglasje.

Delavski svet je na tem zasedanju razpravljajal in sklepal o sprejetih sklepih delavskega sveta od 20. januarja dalje, razen o sklepih izrednega zasedanja 24. februarja, in jih potrdil.

Na 10. zasedanju dne 13. marca je delavski svet razpravljajal o odgovoru na priporočila občinski skupščini Novo mesto, ki so bila sprejeta na seji skupščine dne 25. februarja.

Predlog odgovora je bil z dopolnitvijo 11. točke in prvo varianto odgovora pod 4. točko z večino glasov sprejet.

ODGOVOR DELAVSKEGA SVETA "NOVOTEKS" NOVO MESTO OBČINSKI SKUPŠČINI NA NJENA PRIPOROČILA

Delavski svet tekstilne tovarne "Novoteks" Novo mesto je na svojem 8. zasedanju dne 27. februarja 1967, ki mu je prisostvovala tudi delegacija občinske skupščine, razpravljajal o priporočilu občinske skupščine ter ga sprejel z naslednjim sklepom:

"Sprejmejo se priporočila, ki jih je sprejela občinska skupščina na seji dne 25. februarja 1967 s pripombo, da bo DS v zvezi z 8. točko priporočila ponovno proučil samo sklepe nadaljevanja 6. zasedanja in naslednjih zasedanj."

Stališča DS po posameznih točkah priporočila pa so sledeča:

Ad 1.

Člani DS so se podrobno seznanili z ugotovitvami komisije za družbeno nadzorstvo in stališči občinske skupščine Novo mesto glede nasprotij, ki so nastala v delovni skupnosti podjetja "Novoteks" na svoji seji dne 2. marca 1967.

Ad 2.

DS soglaša z ugotovitvijo komisije za družbeno nadzorstvo, da je reorganizacija v podjetju nujna. DS je s sklepom z dne 16. novembra 1966 že potrdil novo shemo organizacije podjetja ter smatra, da jo je potrebno še nadalje razvijati v smislu delitve dela in odgovornosti vseh članov kolektiva.

Istočasno pa se DS ne more strinjati z ostalimi ugotovitvami komisije za družbeno nadzorstvo, ker se je na seji DS dne 2. marca 1967 ob prisotnosti predstavnikov komisije za družbeno nadzorstvo ugotovilo, da komisija v nekaterih primerih (dispozicija "Kamensko", "Varteks", Logatec, "Almira") ni upoštevala obstoječe dokumentacije, ki bi jo sicer za pravilni prikaz problemov morala.

Da bi se stanje (v podjetju) in notranji odnosi v podjetju čimprej normalizirali, je DS na svoji seji dne 6. marca 1967 s sklepom pozval celotni kolektiv, da vloži vse sile v proizvodnjo.

Ad 3.

DS je na svojih zasedanjih v zvezi s 16. točko priporočila dal prednost zadevam, ki so bile povod za zadnje dogodke v podjetju ter je zaradi tega obravnaval in razpravljal le o teh. DS zagotavlja občinski skupščini, da bo na prihodnjih sejah raziskoval še druge pojave pomanjkljivega in škodljivega poslovanja, kolikor ti obstajajo ter v okviru svojih pristojnosti ustrezno ukrepal.

V zvezi z opozorilom občinske skupščine, da naj organi samoupravljanja in delovna skupnost podjetja "Novoteks" prilagajajo organizacijske, kadrovske in proizvodne sposobnosti razmeram, ki so nastale z izvajanjem gospodarske in družbene reforme, je DS razpravljal na predhodnih sejah in kot že rečeno, sprejel dne 16. novembra 1966 sklep o reorganizaciji podjetja "Novoteks".

Ad 4.

DS se strinja z ugotovitvijo občinske skupščine, da je zaradi stanja, ki je nastalo v podjetju, to utrpelo poleg materialne tudi moralno škodo, ki bo imela dolgoročne posledice ter ostro obsoja tendenciozno obveščanje javnosti s strani Dolenjskega lista.

Ad 5.

DS se popolnoma strinja z ugotovitvijo občinske skupščine, da mora biti delo samoupravnih organov sistematično in konstruktivno ter da morajo tehemljiti vsi sklepi samoupravnih organov na samoupravnih aktih. Istočasno pa DS ugotavlja, da za zakonitost dela samoupravnih organov odgovarjajo po statutu in zakonu določeni delavci.

Ad 6.

DS se popolnoma strinja z mnenjem občinske skupščine, da je samoupravljanje red, zakonitost, odgovornost, ne pa samovolja in anarhija. Prav zaradi tega so si člani DS edini v tem, da se morajo vsi primeri, ki bi imeli za posledico rušenja načel samoupravljanja kakor tudi določil samoupravnih aktov, takoj reševati, povzročitelje pa poklicati na odgovornost in proti njim primerno ukrepati.

Ad 7.

DS v celoti soglaša s to točko priporočila ter zagotavlja občinski skupščini, da bo v primerih, ki presegajo okvir njegovih pristojnosti, še nadalje vztrajal, da se le-ti rešujejo na normalen in zakonit način.

Ad 8.

DS je samo delno sprejel priporočilo občinske skupščine o proučitvi sklepov sej od 17. januarja 1967 dalje, ker ugotavlja, da so bili sklepi zasedanja DS z dne 17. januarja zakoniti.

Glede proučitve sklepov ostalih sej DS pa je ta na svojem zasedanju dne 6. marca 1967 sprejel naslednji sklep:

"Potrdijo se vsi sklepi nadaljevanja 6. zasedanja DS, sklepi izrednega zasedanja DS z dne 23. februarja 1967 pa so glede na ostavko direktorja brezpredmetni."

Ad 9.

DS zagotavlja, da bo ponovno proučil zasedbo vodilnih delovnih mest na eni od svojih prihodnjih sej ter o svojih ugotovitvah in stališčih obvestil občinsko skupščino.

Ad 10.

DS bo prav tako analiziral svoje dosedanje delo, ga kritično ocenil ter ustrezno ukrepal, da se izboljša kvaliteta dela samoupravnih organov.

Ad 11.

DS ugotavlja, da podjetje še nima izdelane sistemizacije delovnih mest ter je v tem smislu poleg domačih angažiral tudi zunanje strokovne sodelavce, ki bi lahko uspešno rešili ta problem.

Ad 12.

DS se strinja z ugotovitvijo občinske skupščine, da morajo samoupravni organi prisluhniti zdravim težnjam delovne skupnosti, istočasno pa ugotavlja, da so samoupravni organi podjetja "Novoteks" do sedaj v okviru svojih možnosti in pristojnosti še vedno prisluhnili zdravim težnjam članov delovne skupnosti.

DS ugotavlja, da v zadnjem času informiranost članov delovne skupnosti ni bila najboljša ter bo ukrenil vse potrebno, da bo delovna skupnost o vseh dogajanjih v podjetju pravočasno in objektivno obveščena.

Ad 13.

DS ugotavlja, da kvalifikacijska struktura zaposlenih, posebno vodilnih delavcev, ne ustreza zahtevam delovnih mest. Za rešitev tega problema bo DS zahteval od pristojnih služb podjetja analizo obstoječega stanja in pripravo sanacijskega programa.

Ad 14.

DS in ostali organi upravljanja kakor tudi delovna skupnost podjetja "Novoteks" pričakujejo v polni meri pomoč občinske skupščine in njenih organov v prizadevanju utrditve načel samoupravljanja.

Ad 17.

DS se zahvaljuje za zaupanje občinski skupščini kakor tudi njenim organom, ki so v okviru svojih pristojnosti pomagali reševati notranja nasprotja v podjetju "Novoteks", hkrati pa apelira, da tudi v bodoče stoji ob strani delovne skupnosti pri reševanju problemov, ki presegajo okvir pristojnosti samoupravnih organov.

Za odgovor pod 4. točko sta bila dva predloga. Po prvem predlogu naj bi se poslal občinski skupščini odgovor, kot je navede v odgovoru, po drugem predlogu pa naj se ne bi omenilo obveščan Dolenjskega lista. V glasovanju je 18 članov DS glasovalo za prvi predlog, 7 za drugi predlog, 1 pa se je vzdržal.

Pri končnem glasovanju o odgovoru občinski skupščini je 19 članov DS glasovalo za tak odgovor, kot je naveden v posameznih točkah, 5 je glasovalo proti, 2 pa sta se vzdržala.

Komisija za volitve in imenovanja pri občinski skupščini Novo mesto je bila mnenja, da ing. Avgust Fajfar, katerega predlaga delavski svet za v.d. direktorja, sicer izpolnjuje formalne pogoje za to delovno mesto, vendar predlaga, naj bi delavski svet raje objavil razpis delovnega mesta "direktor podjetja". Komisija je bila mnenja, da pogoste menjave v vodstvu podjetja v današnjih časih niso dobre. Odločitev o tej zadevi pa je komisija prepustila delavskemu svetu podjetja.

Ta je o priporočilu komisije za volitve in imenovanja razpravljaj na 11. zasedanju dne 23. marca.

Po krajši razpravi je osvojil sklep 9. zasedanja ter potrdil imenovanje ing. Avgusta Fajfarja za v.d. direktorja podjetja.

Sklenil je, da se Jože Logar dne 24. marca razreši dolžnosti direktorja. Delovno razmerje mu preneha 6 mesecev po vročitvi odločbe o prenehanju dela. Za ta čas pa mu pripada osebni dohodek v smislu zakonitih predpisov.

Odborniška komisija, ki je bila imenovanja na seji občinske skupščine dne 25. februarja 1967 z namenom, da posreduje organom upravljanja "Novoteksa" in preko njih delovni skupnosti podjetja priporočila skupščine in da o rezultatih priporočila poroča občinski skupščini, je podala svoje poročilo skupščine dne 30 marca.

POROČILO ODBORNIŠKE KOMISIJE

Komisija se je udeležila seje delavskega sveta "Novoteksa" dne 27.2.1967, na kateri naj bi delavski svet obravnaval priporočilo občinske skupščine. Kljub jasnemu dnevnemu redu se

je razprava o priporočilu, ki je bilo po dnevnem redu prvo na vrsti, začela šele po enourni razpravi okrog izrednega sklica seje delavskega sveta za dne 24.2.1967, ki jo je sklicala podpredsednica delavskega sveta na zahtevo 15 članov delavskega sveta.

Delavski svet je za tem obravnaval posamezne točke priporočila in sklepal o vsaki točki. Vse točke priporočila je po široki in dokaj burni razpravi (posebno pri 6., 7., 8. in 17. točki) sprejel z izjemo 8. točke, kjer je ugotovil, da sklepi delavskega sveta, sprejeti na seji dne 17.1.1967, ostanejo v celoti v veljavi, medtem ko bo o sklepih, ki so bili sprejeti na nadaljevanju te seje dne 20.1.1967 in na ostalih sejah ponovno razpravljali in sklepali. Na tej seji delavskega sveta je bilo priporočilo občinske skupščine sprejeto.

Ob razpravi o priporočilu skupščine so nekateri člani delavskega sveta izrazili dvom v resničnost nekaterih postavk v poročilu komisije za družbeni nadzor občinske skupščine, zaradi tega je bilo dogovorjeno, da bo delavski svet imel 2.3. 1967 posebno študijsko sejo, na kateri bo ob prisotnosti članov komisije za družbeni nadzor občinske skupščine proučil poročilo komisije z vsem dokumentacijskim materialom. O rezultatih te seje bo podala poročilo komisija za družbeni nadzor.

Že na seji delavskega sveta 27.2.1967 je bilo dogovorjeno, da bo ponovna redna seja delavskega sveta dne 6.3.1967, kjer naj bi zavzeli dokončno stališče o poročilu komisije za družbeni nadzor, sprejet pa naj bi bil tudi akcijski program za realizacijo priporočila občinske skupščine.

Vzdušje ob začetku seje delavskega sveta dne 6.3.1967 je bilo dokaj neugodno. Posamezni člani delavskega sveta in nekateri prisotni člani delovne skupnosti so oporekali popolnosti zapisnika seje delavskega sveta z dne 27.2.1967. Kasneje se je ugotovilo, da je zapisnik povsem v redu in da vsebuje vse sklepe seje z dne 27.2.1967. Po prehodu na dnevni red je bilo jedro razprave vprašanje ali sklepati o materialu komisije za družbeni nadzor, ali o dejanjih, ki diskvalificirajo tov. Kelnerja kot komercialnega direktorja. Odborniška komisija je vztrajala, da delavski svet zavzame stališče do dokumentov in ugotovitev komisije za družbeni nadzor. Nekateri člani delavskega sveta in kolektiva, ki so bili navzoči, so hoteli ponovno razpravljati o že sprejetem priporočilu občinske skupščine.

Eden od diskutantov je celo ugotovil, da je priporočilo občinske skupščine zavrženo ter da je potrebno najprej rešiti tovarniške probleme in šele nato dati odgovor občinski skupščini na njeno priporočilo. V debati so nekateri člani delavskega sveta in ostali hoteli z demagoško debato vplivati na odločitev delavskega sveta o poročilu komisije za družbeni nadzor, ne da bi pri tem navedli en sam argument, ki bi lahko izpodbijal trditve v poročilu komisije za družbeni nadzor. Pri tem je šlo tako daleč, da je nek član delavskega sveta ugotovil, da je delavski svet tak organ, da lahko tudi sam kaj sklene (o tej zadevi! - opomba komisije), ne da bi poslušal komisijo za družbeni nadzor, če ve, da ugotovitve komisije niso povsem točne, oziroma nekatere točke sploh ne držijo. To trditev je postavil brez argumentov kljub temu, da ga je član odborniške komisije pozval naj svojo trditev argumentira. Člani odborniške komisije so opozorili člane delavskega sveta, da morajo o materialu komisije za družbeni nadzor zavzeti stališče, pa naj bo to pozitivno ali negativno.

V takem vzdušju je prišlo do javnega glasovanja o materialu komisije za družbeni nadzor, pri čemer se je od prisotnih 36 članov delavskega sveta 13 izreklo za poročilo, 15 proti, 6 pa se jih je vzdržalo. Ker tedaj niso glasovali vsi prisotni člani delavskega sveta, je prišlo do ponovnega, to pot ~~tajnega~~ glasovanja, kjer se je 15 članov delavskega sveta izreklo za poročilo, 20 proti, en gals pa je bil neveljaven. Glede na izid glasovanja, prisotnost odborniške komisije praktično ni bila več potrebna, vendar je komisija kot opazovalec ostala na seji do konca, z izjemo enega člana komisije, ki je predčasno odšel. Delavski svet je v nadaljevanju seje ponovno pregledal svoje sklepe, ki so bili sprejeti na sejah po 17.1.1967 in jih v celoti potrdil, poleg tega pa je imenoval vršilca dolžnosti direktorja podjetja in sklenil, da posebna komisija v roku 7 dni pripravi osnutek odgovora na priporočilo občinske skupščine.

Ugotovitve:

1. Na obeh sejah delavskega sveta je komisija pogrešala najmanjšo obsodbo postopkov, ki se jih je poslužil del delovne skupnosti pri razreševanju notranjih problemov; prav tako se delavskemu svetu ni zdelo pomembno obsoditi grobega izpada na seji delavskega sveta proti organizaciji zveze komunistov v "Novoteksu" in proti občinskemu političnemu aktivu, ki je obravnaval problem "Novoteksa";

2. Del delavskega sveta sploh ni skušal reševati bistva problema glede notranjih odnosov, ampak je ves čas vztrajal na rešitvah od zunaj (sodišče), kljub temu, da bi moral prevzeti glavno breme pri razreševanju notranjih nasprotij v podjetju;
3. Delavski svet tudi ni dal družbene ocene dogodkov v "Novotekstu", čeprav je to izključna domena samoupravnih organov;
4. Delavski svet ni niti razpravljajal niti sprejel operativnega programa, po katerem bi normalizirali odnose v podjetju;
5. Seja delavskega sveta z dne 27.2.1967 je potekala v kolikor toliko delovnem vzdušju, ker so bili člani delavskega sveta verjetno še pod vtisom razprave na seji občinske skupščine dne 25.2.1967, druga seja dne 6.3.1967 pa je bila očitno pripravljena tako, da se v naprej diskvalificira poročilo komisije za družbeni nadzor in da nezaupnico direktorju Logarju;
6. Pri večini članov delavskega sveta je očitno manjkala strpnost, ki bi bila potrebna za rešitev notranjih nasprotij, zaradi česar niso prišli do izraza pozitivni predlogi posameznih članov delavskega sveta pred sem iz vrst starejših neposrednih proizvajalcev.

Na tej seji je poročala tudi komisija za družbeni nadzor, ker je odgovor delavskega sveta podjetja "Novoteks" med drugim vseboval tudi očitke, da komisija v nekaterih primerih, kot je dispozicija za podjetje "Kamensko" ter v zadevah "Varteks", Logatec in "Almira", ni upoštevala obstoječe dokumentacije.

Glede dispozicije za "Kamensko" je komisija podala svoje pojasnilo na seji delavskega sveta dne 2. marca. Iz pojasnila je razvidno, da je ing. Franc Kovačič predložil komisiji dokument, iz katerega naj bi bilo razvidno, da je bil dan nalog za proizvodnjo blaga za "Kamensko" že 15.11.1966 in ne decembra, kot je bilo navedeno v poročilu.

Prav tako navaja pojasnilo, da je bila komisiji predložena knjiga materialnega knjigovodstva za leto 1965, iz katere naj bi se ugotovilo, ali je bilo ob koncu leta 1965 na razpolago česanec za kvaliteto preje, kakršno je zahteval Jugotekstil.

Komisiji ni uspelo dobiti ing. Vodeba, da bi dal svoje strokovno mnenje, meni pa, da so v podjetju službe, ki bi lahko to posredovale delavskemu svetu. Komisija meni, da niti prvi, niti drugi dokument ne vpliva na spremembe ugotovitev komisije. V prvem primeru strokovnjak združenja ni ugotovil materialne škode, v drugem pa komisija meni, da bi dober gospodar, če ne bi imel ustreznih survin le-te nabavil, da ne bi zamudil ugodne kupčije.

V primeru "Varteks" o prodaji preje za dinarska sredstva so nekateri člani delavskega sveta menili, da niso bili upoštevani vsi dokumenti, ki se nanašajo na ta posel.

Prav dogovor z "Varteksom" kaže komercialno sposobnost Franja Kelnerja. Iz pisma "Varteksa" je razvidno, da so bili razgovori že zelo konkretni, ker je "Varteks" v tem pismu že zahteval ponudbo glede količine, kvalitete, cene in dobavnega roka. Ta zahteva je bila posledica že omenjenega razgovora. Odgovor "Novoteksa" na to pismo pa je pomenil le reševanje nastale situacije. Ta odgovor komisije ni mogel prepričati, da je dejansko šlo za nesporazum, zato ga tudi ni omenjala v svojem poročilu. Dopis ni podpisal vodja komercialnega sektorja, temveč direktor in Božo Hofbauer.

V zadevi Zadruga Logatec in "Almire" iz Radovljice, je komisija že v svojem poročilu občinski skupščini ugotovila, da gre v obeh primerih izključno za nezdrave medsebojne odnose med posamezniki. Iz organizacijske sheme podjetja je razvidno, da je bil Franjo Kelner kot vodja tehničnega sektorja neposredno odgovoren direktorju ter bi ga moral o vseh dogovorih in pripravah za sklepanje pogodb redno obveščati. Iz tega sledi, da je bil direktorjev očitek utemeljen.

Kolektiv predilnica II iz Metlike je poslal občinski skupščini Novo mesto naslednje pismo:

"Kolektiv "Novoteksovega" obrata v Metliki izreka popolno solidarnost priporočilu, ki je bilo po razpravi in vsestranski oceni dogodkov v "Novoteksu" sprejeto 25. februarja 1967 na seji občinske skupščine Novo mesto. V celoti se strinjamo z ugotovitvami skupščinskih priporočil, ki ugotavljajo, da pomeni samoupravljanje red, zakonitost in odgovornost, ne pa anarhijo in samovoljo. Smatramo, da je gradivo komisije za družbeni nadzor pri vaši skupščini objektivno in strokovno

pretehtalo vzroke in ozadje nasprotij, do katerih je prišlo in nedvoumno pokazalo na krivce. Popolnoma jasno nam je, da lahko ves kolektiv "Novoteksa" išče svojo perspektivo samo v izvozu in v mednarodni delitvi dela, zato se izrekamo za usmeritev, ki jo je pred samoupravnimi organi zastopal naš direktor Jože Logar.

Občinski skupščini Novo mesto pošiljamo to resolucijo zato, ker se dogodki v "Novoteksu" kot vidimo ocenjujejo preveč samo skozi delovanje maloštevilne skupine v kolektivu novomeškega obrata in ker je bilo do zdaj premalo slišati glas celotnega kolektiva. Delovanje te skupine je bilo obsojeno na seji vaše skupščine, toda dogodki se še naprej odvijajo tako kot naš kolektiv, ki je politično in samoupravno zdrav, ne želi.

Strinjamo se z vašo ugotovitvijo, da je kolektiv tisti, ki naj naredi red v svoji hiši. Ugotavljamo pa, da je po seji vaše skupščine in po sprejetju priporočil premalo čutiti prizadevanje vsega kolektiva, da bi ta priporočila uresničil. Vzrok je to, da je kolektiv premalo seznanjen z ozadjem spora in z ugotovitvami komisije za družbeni nadzor vaše skupščine ter strokovnjakov. V kolektivu novomeškega obrata je zaradi tega še vedno čutiti pritisk vseh vrst, ki ga povzroča skupina samozancev, ki ne upošteva priporočil skupščine in še naprej delu razbijaško.

Delavci metliškega obrata smo presenečeni nad neodločnostjo delavskega sveta v njegovi razpravi o priporočilih občinske skupščine Novo mesto. Smatramo, da so priporočila dovolj jasno nakazala pot, po kateri moramo in da je tu vsako omahovanje odveč. Oglašamo se kot del kolektiva, na katerem zida priporočila vse uspehe in poudarjamo: strinjamo se s priporočilom in zahtevo od samoupravnih organov in vodstva tovarne, da upoštevajo zahteve vsega kolektiva in brez odlašanja ukrepajo v skladu s priporočili! Zahtevamo odgovor na vprašanja:

1. Kaj je z zakonitim postopkom proti povzročiteljem neredov 20. januarja letos?
2. Kaj je s postopkom proti povzročiteljem štrajkov in kdo odgovarja za povzročeno materialno škodo?
3. Kakšno konkretno stališče je zavzel delavski svet do delovanja Franja Kelnerja, ki je kot sledi iz dokumentacije v gradivu komisije za družbeni nadzor povzročil s svojim delovanjem podjetju očitno škodo?

Ta vprašanja postavljamo jasno zato, ker ugotovitev vaše komisije ni do sedaj še nihče ovrzel, ukrepanja pa ni, mi pa smatramo, da slepomišenja ne sme biti!

Kolektiv metliškega obrata je zaskrbljen zaradi takšnega razvoja, iz katerega je jasno vidna mlačnost do priporočil. Naš kolektiv se zato vprašuje: ali še lahko zaupamo takšnemu vodstvu, kakšno je zdaj v tovarni? Reforma trka na vrata, vsak dan izgubljen z razmišljanjem pa je dragocen! Obenem zahteva združene moči celotnega kolektiva, kar je edini garant za uspešno realizacijo intencij reforme.

Pot, ki jo je ubral pretežni del članov samoupravnih organov (kateri so v zmoti in napačno informirani) nam tega ne zagotavlja. Sprašujemo se, kdo daje pravico grupi tov. Kelnerja, da realizira svoje koncepte, ki so v resnici preživeli mimo obrata v Metliki, OO ZK v obeh obratih in navsezadnje mimo občinske skupščine in vodstev družbeno-političnih organizacij.

Menimo, da so občinska skupščina in vse progresivne sile note: delovne organizacije upravičene in dolžne stvari speljati do konca in povzročitelje neljubih dogodkov poklicati na odgovornost."

Iz seje občinske skupščine Novo mesto, ki je bila 30/3-1967:

Občinska skupščina Novo mesto je dne 30. marca 1967 obravnavala poročilo odborniške komisije v zadevi "Novoteks". Odborniki so prejeli sledeč material:

- a) Odgovor delavskega sveta "Novoteks", tekstilna tovarna, Novo mesto občinski skupščini na njena priporočila;
- b) Poročilo odborniške komisije o zadevi "Novoteks";
- c) Odgovor komisije za družbeno nadzorstvo na 2. točko odgovora delavskega sveta "Novoteks" občinski skupščini na njena priporočila;
- d) Pojasnilo komisije za družbeno nadzorstvo v zvezi z na nov predloženimi dokumenti na seji delavskega sveta v tovarni "Novoteks" dne 2. marca 1967.

Odbornikom pa je bilo prečitano tudi pismo "Novoteksovega" obrata v Metliki.

Po uvodnih poročilih se je razvila razprava, v kateri je sodelovalo okrog 30 odbornikov. Jedro razprave je bilo sledeče:

Sam odgovor delavskega sveta občinski skupščini ni zadostna garancija, da bi se stanje v "Novoteksu" normaliziralo v smislu priporočil skupščine. To predvsem zato, ker v tem času ni bil izdelan program za konkretizacijo določenih sklepov, kolektiv kot celota še ni bil seznanjen z materialom komisije za družbeno nadzorstvo, priporočili občinske skupščine in sklepi delavskega sveta. Na seji skupščine je bila tudi močno izražena za skrbljenost nad možnostjo nadaljnjega razvoja dogodkov v smislu medsebojnih obračunavanj v kolektivu - kar se je tudi ostrobsodilo.

Postavljalo se je vprašanje, kdo je v kolektivu garant, da ne bi prihajalo do notranjih neredov in šikaniranja posameznih proizvajalcev. Poudarjeno je bilo, da delo političnih organizacij ne poteka pod normalnimi pogoji.

Izražena je bila bojazen, da samoupravni organi v podjetju niso v stanju sanirati situacije. To pa ima lahko za posledico nove gospodarske težave in materialno škodo ne le za kolektiv, temveč tudi za družbeno skupnost. S tega vidika, nastajajoče gospodarske škode za kolektiv in družbo, je bila na seji skupščine izražena zaskrbljenost in zahteva po uvedbi prisilne uprave z namenom, da se utrdi stanje v podjetju in pripelje v situacijo normalnega dela vseh organov in organizacij. Na zahtevo po uvedbi prisilne uprave je bila zadolžena uprava občinske skupščine, da ugotovi, če je nujnost, da se za rešitev stanja v podjetju uvede prisilna uprava. V ta namen je bila imenovana upravna komisija, ki že raziskuje stanje. Občinska skupščina bo o ugotovitvah komisije in upravnih organov še razpravljala, prav tako pa tudi o vseh dogajanjih v kolektivu "Novoteksa".

Z ozirom na širjenje raznih vesti o posledicah prisilne uprave za kolektiv poudarjamo, da to ne pomeni zmanjšanje osebnih dohodkov v kolikor se gospodarjenje v redu odvija. Pomeni le uraditev notranjih odnosov, preprečevanje gospodarske in družbene škode. Pomeni tudi dosledno upoštevanje odgovornosti za delo in zakonitih predpisov.

Primopredajna komisija, imenovana na zasedanju delavskega sveta dne 13. marca, je na svoji seji v prisotnosti Jožeta Logarja in ing. Avgusta Fajfarja sestavila vprašanja, po katerih naj posamezni vodje sektorjev sestavijo poročila, tako da bo iz njih razvidno stanje podjetja v času primopredaje. Ta poročila je komisija obravnavala na dveh sejah in jih nato predložila v potrditev upravnemu odboru podjetja. Ta je poročila z manjšimi dopolnitvami sprejel na seji 3. aprila.

Jože Udovič